

Vergaderjaar 1985-1986 Nr. 149f

19305

Wijziging van de Wet investeringsrekening, de Wet op de inkomstenbelasting 1964, de Wet op de vennootschapsbelasting 1969 en de Algemene wet inzake rijksbelastingen (afschaffing negatieve aanslag in het kader van de Wet investeringsrekening)

VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIES VOOR ECONOMISCHE ZAKEN EN VOOR FINANCIËN¹

Vastgesteld 15 april 1986

Na ontvangst van de nadere memorie van antwoord hebben de vaste commissies voor Economische Zaken en voor Financiën zich uitvoerig beraden op de verder te nemen stappen. Hiervoor zij mede verwezen naar de brief van de voorzitter van de beide commissies aan de ministers van Economische Zaken en van Financiën van 25 maart j.l. (Eerste Kamer 1985/86, stuk nr. 149e).

De commissies brengen met onderstaande vragen en opmerkingen verslag uit.

Terugwerkende kracht

De leden van de fractie van het **C.D.A.** gingen thans uit van het feitelijk gegeven, dat het wetsvoorstel, zoals het «aan haar is gezonden», als datum van inwerkingtreding 1 april 1986 noemt. In deze vorm is het voorstel voor deze leden evenwel niet aanvaardbaar, omdat bij ongewijzigde plaatsing in het Staatsblad terugwerkende kracht aan verzwarende maatregelen zou worden verleend.

Zij gingen ervan uit, dat ook de regering dit gevolg in het algemeen niet wenselijk acht. Het is deze leden overigens reeds gebleken, dat het feit dat het voorstel niet vóór 1 april in de Eerste Kamer in mondelinge behandeling kon worden genomen, bij belanghebbenden als vanzelfsprekend de verwachting heeft gewekt, dat de datum van inwerkingtreding alsnog zal worden gewijzigd. Deze leden zouden dan ook de behandeling van het onderhavige wetsvoorstel willen opschorten tot een aanvullend wetsvoorstel de Eerste Kamer heeft bereikt.

Zij constateerden hierbij nadrukkelijk, dat de uitnodiging tot het indienen van een nader wetsvoorstel geen oordeel in enige zin impliceert over het wetsvoorstel als zodanig.

De leden van de **V.V.D.**-fractie betreurden het dat de behandeling van het onderhavige voorstel niet vóór 1 april 1986 kon worden afgerond. Deze leden wezen er intussen op, dat tijdig is gesuggereerd geen datum in het voorstel op te nemen. Nu dat wel het geval is zal naar hun opvatting een novelle nodig zijn om terugwerkende kracht te voorkomen.

Hoewel het standpunt bekend mag worden verondersteld, stelden de aan het woord zijnde leden voor alle zekerheid dat geen medewerking zal

¹ Samenstelling:

Economische Zaken:

Zijlstra (CDA), Von Meijenfeldt (CDA), Coenemans (CDA), Schinck (PvdA) (voorzitter), Vermeer (PvdA), Heijmans (VVD), Verbeek (VVD), Mw. Bischoff van Heemskerck (D'66), Mw. Van Leeuwen (PSP), Hoekstra (CPN), Barendregt (SGP), De Gaay Fortman (PPR), Schuurman (RPF), Van der Jagt (GPV).

Financiën:

Christiaanse (CDA) (voorzitter), Von Meijenfeldt (CDA), Kiers (CDA), Zoon (PvdA), Simons (PvdA), Van Graafeiland (VVD), Van Tets (VVD), Mw. Bischoff van Heemskerck (D'66), Vogt (PSP), Hoekstra (CPN), Barendregt (SGP), De Gaay Fortman (PPR), Schuurman (RPF), Van der Jagt (GPV).

worden verleend aan een voorstel dat terugwerkende kracht inhoudt. Gegeven de onduidelijkheid die het kabinet ter zake heeft doen ontstaan is hier kennelijk een duidelijker standpunt nodig.

De leden van deze fractie betreurden voorts dat het op basis van de tot nu toe door het kabinet verstrekte informatie niet mogelijk is voldoende basis te vinden het voorstel in openbare behandeling te nemen.

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** wensten te vernemen waarom de regering die zich zoveel inspanning heeft getroost het onderhavige wetsvoorstel vóór 1 april 1986 in het Staatsblad te kunnen publiceren, blijkens berichten in de pers over het bezwaar van de terugwerkende kracht is heengestapt.

Nadere vragen C.D.A.-fractie

Aannemend, dat met het bovenstaande door de regering rekening zal worden gehouden, hebben de leden van de fractie van het **C.D.A.** nog vragen naar aanleiding van de nadere memorie van antwoord.

Allereerst moeten deze leden opnieuw tot hun spijt constateren, dat zij nog steeds het inzicht missen hoe de structurele budgettaire bate van het wetsvoorstel is berekend en in onderdelen is samengesteld, gerelateerd aan de doelstellingen van het wetsvoorstel. Met belangstelling hebben deze leden ook kennis genomen van de reactie op de uitvoerige berekeningen inzake het MKB van de leden van de **V.V.D.**-fractie, gemaakt in het nader voorlopig verslag, en met name over de opmerking, dat de bewindslieden het met deze berekeningen tot op zekere hoogte eens zijn. Als dan, hoewel weinig overtuigend ook, opnieuw wordt geconcludeerd, dat een bedrag van f 500 mln. voor het MKB (inclusief landbouw) «duidelijk te hoog is», rijst toch de vraag welk bedrag de regering dan zelf binnen zekere marges voor deze sector komt. Zoals zij reeds eerder bij herhaling hebben doen blijken, achten deze leden dit gegeven van essentieel belang voor de beoordeling van het onderhavige wetsvoorstel.

Kan worden aangegeven in een ramingspercentage hoeveel het totaal aan investeringsbijdragen dat via een negatieve aanslag wordt toegekend, lager is dan het totaal van de afgegeven VTI-verklaringen?

Deze leden kunnen ook niet nalaten opnieuw een betere verantwoording te vragen van de opbrengst terzake van de component «bestrijding oneigenlijk gebruik», voor zover die betrekking heeft op het zogenaamde «weglekken naar het buitenland». Is het niet onvermijdelijk, dat de ramingen hiervoor op micro-economisch inzicht van met name de inspecties der vennootschapsbelasting berusten? Kan in deze component toch niet aan beter inzicht worden geboden?

Ten aanzien van de budgettaire aspecten van het wetsvoorstel zouden deze leden gaarne vernemen of hun vermoeden juist zou kunnen zijn, dat hantering van toelaatbare lease-constructies niet alleen tot derving van WIR-premies leidt, anders dan het voorstel veronderstelt, maar ook nog tot verminderingen van de opbrengst van de vennootschapsbelasting.

Meer in algemene zin stelden de leden van de fractie hier aan het woord, de vraag of het niet de voorkeur van de regering zou kunnen hebben het onderhavige wetsvoorstel nader in overweging te nemen in het kader van een totale afweging van het gehele stelsel van de WIR in vergelijking met het systeem van vervroegde afschrijving en investeringsaftrek.

Nadere vragen V.V.D.-fractie

De behoefte van de leden van de **V.V.D.**-fractie aan schriftelijke voortzetting van de discussie concentreerde zich op het standpunt van de bewindslieden dat er geen negatieve effecten uitgaan van het wetsvoorstel op de investeringsbereidheid van het bedrijfsleven.

Het kabinet blijft kennelijk bij het standpunt dat het voorstel niet leidt tot vermindering van de investeringsimpuls voor levensvatbare bedrijven. Waar met name verdergaande cijfermatige benaderingen zich minder lenen voor openbare behandeling, werd op dit aspect door de aan het woord zijnde leden nader ingegaan. Het trekt overigens de aandacht dat door het Kabinet geen poging wordt gedaan een conclusie ter zake cijfermatig te onderbouwen.

De aan het woord zijnde leden bleven zich afvragen of het voorstel slechts een verandering in uitbetalingsmethodiek inhoudt. Voor investeringen die al dan niet gedeeltelijk via de negatieve aanslag gepremieerd worden (dat wil zeggen globaal de helft van alle premiële investeringen) daalt het premiepercentage gemiddeld tot de helft. Er wordt, zo berekende het kabinet 1,4 miljard premiebetaling bespaard.

Daarbij stelde het kabinet dat het premieverlies voor bedrijven die gedurende een periode van twaalf jaar onvoldoende winst maken om een WIR aanspraak te verrekenen, niet tot een vermindering van de investeringsimpuls kon worden gerekend omdat deze bedrijven niet levensvatbaar zouden zijn. De leden wezen er echter op dat investeren in bedrijven niet slechts één keer in de twaalf jaar voorkomt doch veel regelmatig, waardoor een opeenstapeling van WIR-aanspraken en verrekeningsperiodes ontstaat en op één periode de (gedeeltelijke) aanspraken van meer investeringen zullen drukken. De effectieve verrekeningsperiode is dus aanmerkelijk korter. Daardoor zullen ook renderende bedrijven premieverliezen kunnen lijden, ofwel omdat het rentabiliteitsherstel nog onvoldoende is (daar is iedereen het op zich over eens) ofwel omdat er ambitieuze investeringsplannen bestaan, hetgeen het Nederlandse bedrijfsleven nu juist nodig heeft. Een nadere onderbouwing van het standpunt van het kabinet ten aanzien van dit aspect zagen deze leden gaarne tegemoet.

Ten aanzien van de ingebrachte berekeningen voerde het kabinet aan dat het totale bedrag aan VTI-verklaringen hoger zou zijn dan de negatieve aanslag.

De aan het woord zijnde leden wezen op pagina 8 van de memorie van toelichting waar het verschil tussen het VTI-bedrag en de negatieve aanslag genuanceerd aan de orde is. Daar werd gesteld dat het VTI-bedrag niet geheel, *dus kennelijk wel grotendeels*, representatief is voor de totale negatieve aanslag. Daarenboven wezen deze leden erop dat voor negatieve aanslagen tot f 25 000,00 geen VTI-verklaring wordt verkregen. De hier bedoelde aanslagen zullen vooral het midden- en kleinbedrijf toevallen omdat het hierbij om kleinere investeringen gaat. Daardoor wordt het aandeel van het MKB in de totaal negatieve aanslag aanzienlijk verhoogd.

De tweede kanttekening van het kabinet bij de berekeningen is dat het aandeel van het MKB in de investeringen niet maatgevend zou zijn voor het aandeel in de negatieve aanslag. Ter toelichting op dit standpunt diene het navolgende.

In de berekeningen is als tussenstap het aandeel van het MKB in de investeringen gemakshalve gelijkgesteld aan het MKB-aandeel in de WIR. Dit geldt haast per definitie, zeker als bedacht wordt dat het gemiddelde premiepercentage voor het MKB waarschijnlijk nog wat hoger is als gevolg van de kleinschaligheidstoeslag. Als het aandeel in de investeringen niet maatgevend zou zijn voor het aandeel in de negatieve aanslag zou dit betekenen dat het MKB in mindere mate recht doet gelden op de regeling van de negatieve aanslag. Dit is niet waarschijnlijk gelet ook op de opmerkingen van het kabinet ten aanzien van het MKB op pagina 12 en 13 van de memorie van toelichting.

Gelet op bovenstaande en de inbreng in het nader voorlopig verslag bleven de leden van de fractie hier aan het woord van mening dat hun berekeningen een redelijke indicatie vormen voor de feitelijke lastenverzwaring voor het MKB met alle gevolgen, die het PDB-document (eerder genoemd) aangeeft, van dien. Daarbij lijkt ook voor levensvatbare bedrijven premieverlies in het verschiet te liggen.

De aan het woord zijnde leden zagen een nadere onderbouwing van het standpunt dat het kabinet vooralsnog inneemt gaarne tegemoet.

Vragen D'66-fractie

De leden van de fractie van **D'66** maakten zich zorgen over de stroom van reacties, die na aanneming van het wetsontwerp in de Tweede Kamer op gang is gekomen respectievelijk is aangezwollen. Daarom hebben zij besloten in het eindverslag nog een aantal concrete casusposities naar voren te halen. De bewindslieden hebben in de memorie van antwoord en de nadere memorie volgehouden dat ondernemingen binnen het midden- en kleinbedrijf de tegenvallers als gevolg van aanneming van deze wet kunnen compenseren. Deze leden waren niet geheel overtuigd of in de navolgende gevallen wel voldoende compensatie in het vooruitzicht wordt gesteld. Zowel de in de wet zelf genoemde maatregelen (b.v. artikel 2) als de compenserende maatregelen genoemd in de memorie van antwoord aan de Tweede Kamer (19 305, nr. 5 blz. 14, 15) worden hieronder in de berekening betrokken.

Geval A

Starter Investerings (dus nog geen winst)	f	500 000
WIR basis milieu kleinschalig	f	70 000
WIR (12 jaar indien inkomens- belasting betaald wordt)		
Stel inkomensbelasting na aftrekken	f	1 438 per jaar
Te verrekenen WIR over 12 jaar	f	17 256

Geval B

Casus bedrijfsovername mei 1986

	Waarde in het economisch verkeer (onr. goed tax. volgens R en S)	Overnameprijs (voor bedrijfs- opvolging)
Woongedeelte	f 45 000	f 45 000
10.18.70 ha grond	310 904	188 700
Mestvarkens en schapen	26 050	26 050
Voorraden	10 150	10 150
Liquide middelen	20 969	20 969
a. niet WIR-relevant	f 413 073	f 290 869
bedrijfsgebouwen	f 226 000	f 157 500
Machines	52 262	52 262
Fokvarkens	26 110	26 110
Rundvee	114 000	114 000
b. WIR-relevante investerings	f 418 372	f 349 872
Totaal	f 831 445	f 640 741

Aanslag IB 1983 f 4800, 1984 f 1600 en 1985 f 3500.

Belastbaar inkomen 1986, na aftrek van circa f 35 000 rentelast en toepassing ondernemersfaciliteiten (zoals: zelfstandigenaftrek, meewerkaf trek, voorraad- en vermogensaftrek, oudedagsreserve), (stel) f 20 100, zodat de aanslag IB bedraagt f 800 (tariefgroep III met arbeidstoeslag).

Aanslag IB 1987 f 1000, 1988 f 1500, 1989 f 3000, 1990 f 200 enz.

Uitwerking (afgeronde getallen)

Aanspraak WIR-premie 1986		f 54 800
Verrekening 3 oude jaren: f 4800, f 1600, en f 3500, alsmede met 1986 ad f 800		10 700
		<hr/>
		f 44 100
Resteert voor verrekening met jaren na 1986		
verrekening 1987	f 1000	
1988	1500	
1989	3000	
1990	200	
	<hr/>	
		f 5 700
Resteert voor verrekening met jaren na 1990		<hr/>
		f 38 400

Starters mogen de WIR verrekenen gedurende 12 jaren volgende op het investeringsjaar, in casu dus gedurende de jaren 1987 tot en met 1998.

Aangezien per 1-1-1991 nog f38 400 verrekenbare WIR-premie resteert, houdt dit in dat het bedrag gedurende nog 8 jaren verrekenbaar is. Dit impliceert dat de starter in de periode 1991-1998 gemiddeld per jaar f4800 inkomstenbelasting zou moeten betalen, wil hij de volle WIR-aanspraak 1986 kunnen effectueren. Uitgaande van de IB-belasting-tabel 1986 correspondeert vermeld bedrag met een *belastbaar* inkomen van circa f36 500 en een *bedrijfswinst* van \pm f 70 000 à f 80 000. Is dat een reële verwachting voor b.v. ondernemingen in de landbouw? Zo niet dan is de compensatie wellicht onvoldoende. Wordt het voor de banken dan niet minder aantrekkelijk geld uit te lenen voor een dergelijke investering?

Vertrouwende, dat de regering bereid is op het vorenstaande vóór de openbare beraadslaging schriftelijk te antwoorden, achten de commissies die beraadslaging voldoende voorbereid.

De voorzitter van de commissie voor Economische Zaken,
Schinck

De voorzitter van de commissie voor Financiën,
Christiaanse

De griffier voor het verslag,
Van der Putten